

blauw

research

Veteranenmonitor 2009

voor Stichting Veteraneninstituut

B10775-1
oktober 2009

redefining **research** providing **solutions**

Copyright © 2009 Blauw Research bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Blauw Research. Dit rapport is geleverd onder de leveringsvoorwaarden van de MOA.

Voorwoord

In opdracht van de Stichting Veteraneninstituut voert Blauw Research jaarlijks de Veteranenmonitor uit. Dit is een opinieonderzoek naar de waardering voor Nederlandse veteranen en de kennis van inzet van Nederlandse militairen in oorlogsomstandigheden of vredesmissies. De monitor wordt uitgevoerd onder de Nederlanders van achttien jaar en ouder. In dit rapport worden de bevindingen van 2009 beschreven en waar mogelijk een vergelijking gemaakt met de resultaten in voorgaande jaren.

Wij hopen wederom dat deze rapportage een helder inzicht biedt in de huidige publieke opinie ten aanzien van Nederlandse veteranen.

Rotterdam, oktober 2009

Ellen Ruijtenberg, projectmanager
Marco de Groot, business cell manager

Legenda

Ter verduidelijking van de onderzoeksresultaten worden in dit rapport belangrijke of opmerkelijke resultaten toegelicht aan de hand van pictogrammen.

Betekenis van de pictogrammen:

Resultaat naar of boven verwachting

Resultaat beneden verwachting

Aanvulling Blauw Research

Inhoudsopgave

1 Kort & Krachtig		5 Achtergrondkenmerken	
1.1 Inleiding	5	5.1 Inleiding	23
1.2 Bevindingen en conclusies	5	5.2 Achtergrondkenmerken	24
2 Beoordeling krijgsmacht in Nederland		6 Verantwoording	25
2.1 Inleiding	8	Bijlage: vragenlijst	
2.2 Oordeel over en vertrouwen in krijgsmacht	9	Bijlage: tabellenboek	
2.3 Beeld van Nederlandse veteranen	10		
2.4 Respect voor Nederlandse veteranen	11		
2.5 Associatie met 'veteraan'	12		
3 Inzet Nederlandse militairen			
3.1 Inleiding	13		
3.2 Bekendheid inzet Nederlandse militairen	14		
3.3 Terechtheid inzet Nederlandse militairen	15		
3.4 Oordeel Nederlandse rol	16		
3.5 Waardering ingezette militairen	17		
4 Veteranen en de maatschappij			
4.1 Inleiding	18		
4.2 Stellingen m.b.t. veteranen (1)	19		
4.3 Stellingen m.b.t. veteranen (2)	20		
4.4 Bekendheid Veteranendag	21		
4.5 Waardering beroepsgroepen	22		

1

Kort & Krachtig

1.1 Inleiding

In de jaarlijkse Veteranenmonitor wordt de Nederlandse bevolking gevraagd naar haar mening ten aanzien van de Nederlandse krijgsmacht en Nederlandse veteranen. Tevens wordt de bekendheid, terechtheid en waardering voor verschillende missies in kaart gebracht.

In het onderzoek van 2009 hebben in totaal 1225 Nederlanders van achttien jaar of ouder hun medewerking verleend. De bevindingen staan hieronder samengevat.

1.2 Bevindingen

Over het algemeen geldt dat het vertrouwen in de Nederlandse krijgsmacht toeneemt, dat veteranen positief beoordeeld worden en dat er veranderingen optreden in de mate waarin sommige missies als terecht worden beschouwd (minder vaak óf vaker terecht). Daarnaast zijn enkele verschillen gevonden tussen (oud) militairen vs. niet-militairen, leeftijdsgroepen en stemmers van politieke partijen. Deze conclusies worden hieronder nader toegelicht.

Vertrouwen in krijgsmacht neemt verder toe

Driekwart van de Nederlandse bevolking vindt de krijgsmacht nodig of noodzakelijk (in plaats van overbodig). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. De afgelopen jaren neemt het vertrouwen in de Nederlandse krijgsmacht steeds meer toe; in 2009 spreken zeven op de tien Nederlanders hun vertrouwen uit.

1	Kort & Krachtig	
1.1	Inleiding	5
1.2	Bevindingen en conclusies	5

Respect voor de Nederlandse veteraan als 'held'

Veteranen worden door driekwart van de Nederlandse bevolking gerespecteerd. Een vijfde heeft zijn/haar mening ten aanzien van veteranen positief bijgesteld ten opzichte van vijf jaar geleden.

Het merendeel van de Nederlanders associeert een veteraan met iemand die in de oorlog heeft gevochten (oorlogsveteraan) of in het leger zat (oudgediende). Steeds minder Nederlanders associëren een veteraan met de Tweede Wereldoorlog of met oude mensen. Als Nederlanders een veteraan moeten beoordelen en daarbij kunnen kiezen uit held, slachtoffer of dader, ziet driekwart een Nederlandse veteraan op de eerste plaats als 'held'. Toch denken zes op de tien Nederlanders dat een groot deel van de Nederlandse veteranen psychisch beschadigd is. Dit impliceert dat een veteraan naast held ook gezien wordt als slachtoffer.

Veteranen en militairen in oorlogsgebied worden beter gewaardeerd dan militairen in het algemeen

Veteranen worden als beroepsgroep met een 7,3 goed gewaardeerd. Alleen verpleegkundigen (8,4), brandweerlieden (8,4) en politieagenten (7,4) worden hoger gewaardeerd. Vergeleken met managers in het bedrijfsleven en politici worden veteranen beter gewaardeerd. De waardering voor veteranen en militairen in Uruzgan (7,3) is hoger dan militairen in het algemeen (6,8).

Bekendheid Veteranendag neemt toe

De bekendheid met Veteranendag is hoog (92%) en wederom gestegen. Het aandeel dat veel over de dag heeft gehoord of gezien blijft stabiel (46%). Echter, het aandeel dat Veteranendag kent, maar er weinig van merkt is toegenomen (van 44% naar 49%). Een vijfde zou het interessant vinden als Veteranendag in zijn/haar woonplaats gehouden wordt.

Hoogste bekendheid voor missie Uruzgan

Nederlanders zijn zeer goed bekend met de inzet van Nederlandse militairen in Uruzgan (94%). Vergeleken met andere missies wordt de missie in Uruzgan wel het vaakst onterecht gevonden (35%). Ook voelen in 2009 minder Nederlanders zich betrokken bij de militairen in Uruzgan (44%). Toch zien Nederlanders deze missie het vaakst als eervol (58%), waarden ze de inzet in Uruzgan (72%) en is 62% trots op de Nederlandse militairen in deze conflictsituatie.

Toename in onterechtheid missie Srebrenica

Naast Uruzgan is de bekendheid met de missie in Srebrenica ook hoog (87%). Nederlanders zijn echter wel minder bekend met Srebrenica dan in 2008 (90%). Het aandeel Nederlanders dat deze missie onterecht vindt is de afgelopen jaren stijgende. Ook wordt deze missie relatief vaak als oneervol beschouwd (33%).

Inzet militairen in Tweede wereldoorlog zeer terecht

Nederlanders zijn nog steeds goed bekend met de inzet van Nederlandse militairen in de Tweede Wereldoorlog (93%). Net als in voorgaande jaren vindt men de inzet van Nederlandse militairen in de Tweede Wereldoorlog zeer terecht (92%).

Lichte toename in onterechtheid missie Bosnië

De bekendheid met de inzet van Nederlandse militairen in Bosnië is ook hoog (92%). De afgelopen jaren is er sprake van een lichte toename in het aandeel Nederlanders dat de missie in Bosnië onterecht vindt. Een gebrek aan voortgang in het vredesproces in Bosnië zou hier aan ten grondslag kunnen liggen.

Lichte toename in terechtheid missie Indonesië

Ook zijn Nederlanders goed bekend met de missie in Indonesië (91%). Het aandeel dat deze missie terecht vindt en waardeert is licht stijgende. In 2009 vindt 53% de missie in Indonesië terecht en wordt deze missie

1	Kort & Krachtig	
1.1	Inleiding	5
1.2	Bevindingen en conclusies	6

door 64% gewaardeerd. Vergeleken met andere missies wordt Indonesië echter ook het vaakst als oneervol gezien (35%), dit is gelijk aan voorgaande jaren. Een mogelijke verklaring voor het feit dat Nederlanders de missie in Indonesië vaker terecht vinden en waarderen is dat de generatie van nu minder kritisch is door minder gedetailleerde kennis over het conflict. Ook zijn de huidige terroristische aanslagen in Indonesië een mogelijke verklaring voor de toename in terechtheid en waardering van de missie in 1945-1950.

Bekendheid missie Libanon neemt toe

De bekendheid met de inzet van militairen in Libanon is toegenomen (64% in 2008 vs 68% in 2009). Er is sprake van een toename in het aandeel Nederlanders dat de inzet in Libanon onterecht vindt. De waardering voor de inzet in Libanon is relatief hoog (70%).

Minder bekende missies

De Nederlandse bevolking is minder bekend met de missie in **Nieuw Guinea** (60%). Deze missie wordt het vaakst als oneervol beschouwd (32%). **De Golfoorlog** (54%) en **Korea** (46%) zijn onder Nederlanders ook minder bekend. De waardering voor de missie in de Golfoorlog is relatief hoog (69%).

Verschillen tussen (oud) militairen en niet-militairen

Over het algemeen geldt dat (oud) militairen vaker bekend zijn met de verschillende missies, ook vinden zij de missies vaker terecht en eervol dan niet-militairen. (Oud) militairen hebben daarnaast vaker vertrouwen in de Nederlandse krijgsmacht en vinden de krijgsmacht vaker nodig. Wél hebben (oud) militairen vaker een negatieve houding ten aanzien van veteranen. Zij beoordelen veteranen vaker als dader of slachtoffer dan niet-militairen.

Leeftijdsverschillen

Ouderen (50-plus) vinden de Nederlandse krijgsmacht vaker nodig dan het jongere deel van de Nederlandse bevolking (18 t/m 34 jarigen). 50-plussers zijn vaker bekend met verschillende missies en zijn meer trots en betrokken bij specifiek de missie in Uruzgan. Tevens hebben 50 plussers vaker respect voor veteranen dan 18 t/m 34 jarigen.

Verschillen tussen stemmers op politieke partijen

Nederlanders die stemmen op CDA zien het vaakst de noodzaak van de krijgsmacht in. Ook hebben deze stemmers het vaakst vertrouwen in de krijgsmacht en beschouwen zij samen met stemmers op ChristenUnie veteranen vaker als helden dan andere stemgerechtigden. Stemmers op CDA en ChristenUnie hebben meer respect voor veteranen en zijn vaker trots op de Nederlandse militairen in Uruzgan. Ook voelen ze zich vaker betrokken bij deze militairen.

Vergeleken met andere stemmers zien SP- en GroenLinks stemmers veteranen vaker als 'slachtoffer'. Stemmers op Partij voor de Dieren en D66 vinden veteranen vaker 'dader'.

1	Kort & Krachtig	
1.1	Inleiding	5
1.2	Bevindingen en conclusies	7

2 Beoordeling krijgsmacht in Nederland

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de Nederlandse bevolking de Nederlandse krijgsmacht beoordeelt. Ten eerste wordt in paragraaf 2.2 beschreven hoe noodzakelijk Nederlanders de krijgsmacht vinden en hoeveel vertrouwen men in de krijgsmacht heeft. In paragraaf 2.3 wordt in kaart gebracht welk beeld Nederlanders bij veteranen hebben en paragraaf 2.4 gaat over de mate van respect voor Nederlandse veteranen. Ten slotte geeft paragraaf 2.5 inzicht in de associaties die het begrip 'veteraan' bij Nederlanders oproept.

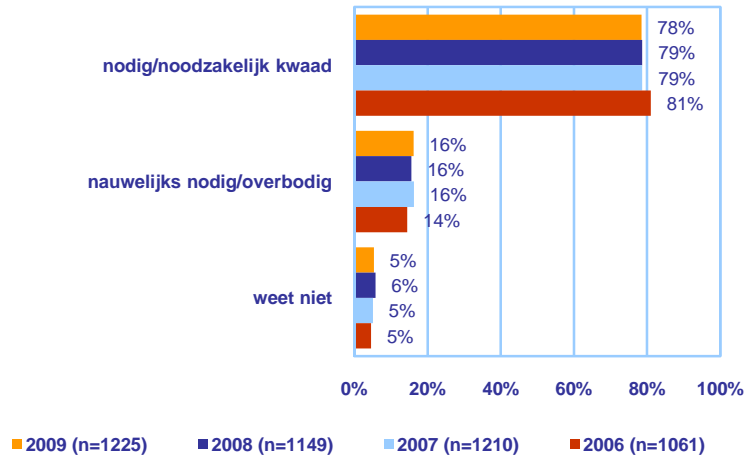
2 Beoordeling krijgsmacht in Nederland

2.1	Inleiding	8
2.2	Oordeel over en vertrouwen in krijgsmacht	9
2.3	Beeld van Nederlandse veteranen	10
2.4	Respect voor Nederlandse veteranen	11
2.5	Associaties met 'veteraan'	12

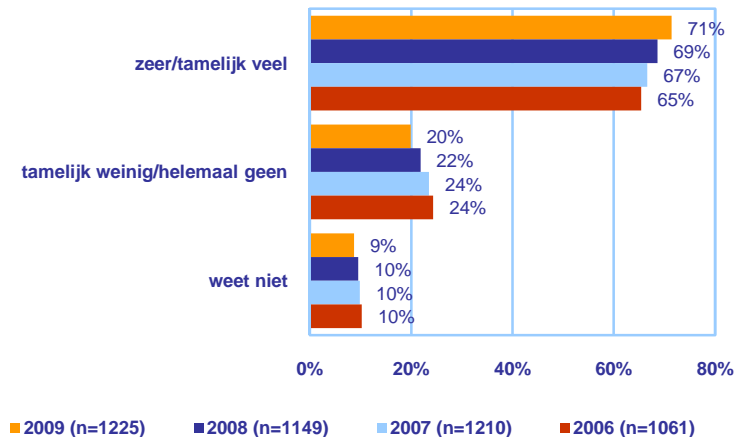

Wanneer in dit rapport een vergelijking wordt gemaakt tussen stemmers van politieke partijen, worden verschillen alleen beschreven als de betreffende politieke partij ten minste 20 stemmers heeft.

Oordeel Nederlandse krijgsmacht

Vertrouwen in Nederlandse krijgsmacht

2 Beoordeling krijgsmacht in Nederland 2.2 Oordeel over en vertrouwen in krijgsmacht (vr. 2, 3)

Het aandeel Nederlanders dat de Nederlandse krijgsmacht als nodig/noodzakelijk kwaad ziet is nagenoeg gelijk gebleven aan voorgaande jaren (78%).

Oudere mensen (50 jaar en ouder) zien de krijgsmacht vaker als nodig/noodzakelijk kwaad dan jongere mensen (18 tot en met 49 jaar) (niet in grafiek).

Nederlanders die zelf militair zijn (geweest) vinden de krijgsmacht vaker nodig (57%) dan niet-militairen (41%) (niet in grafiek).

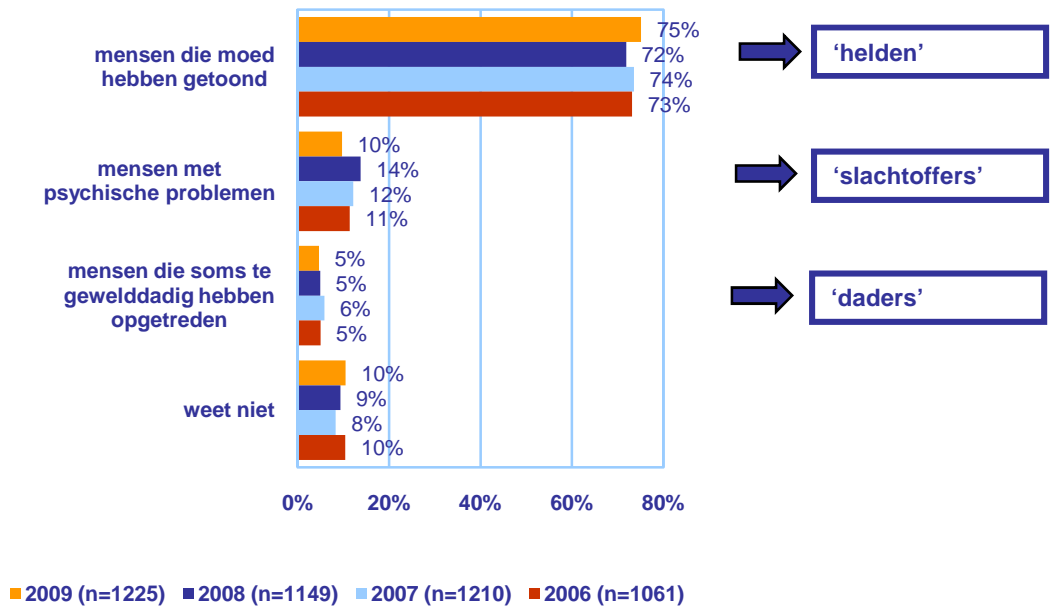

Er is de laatste jaren sprake van een toenemende trend in het aandeel Nederlanders dat vertrouwen heeft in de krijgsmacht; in 2009 heeft 71% vertrouwen.

Vergeleken met andere leeftijdsgroepen hebben 50 t/m 64 jarigen het vaakst vertrouwen in de krijgsmacht (76%) (niet in grafiek).

Nederlanders die stemmen op CDA zien het vaakst de noodzaak van de krijgsmacht in. Ook hebben deze stemmers het vaakst vertrouwen in de krijgsmacht (niet in grafiek).

Kwalificatie Nederlandse veteranen

2 Beoordeling krijgsmacht in Nederland

2.3 Beeld van Nederlandse veteranen (vr. 6)

Driekwart van de Nederlanders vindt dat Nederlandse veteranen moed hebben getoond; zij kwalificeren veteranen als 'helden.' Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. De toenemende trend vanaf 2006 in het aandeel dat veteranen als 'slachtoffer' ziet stopt in 2009; 10% ziet een veteraan als iemand met psychische problemen. Het kleinste aandeel (5%) kwalificeert een veteraan als 'dader'; dit aandeel is gelijk aan voorgaande jaren.

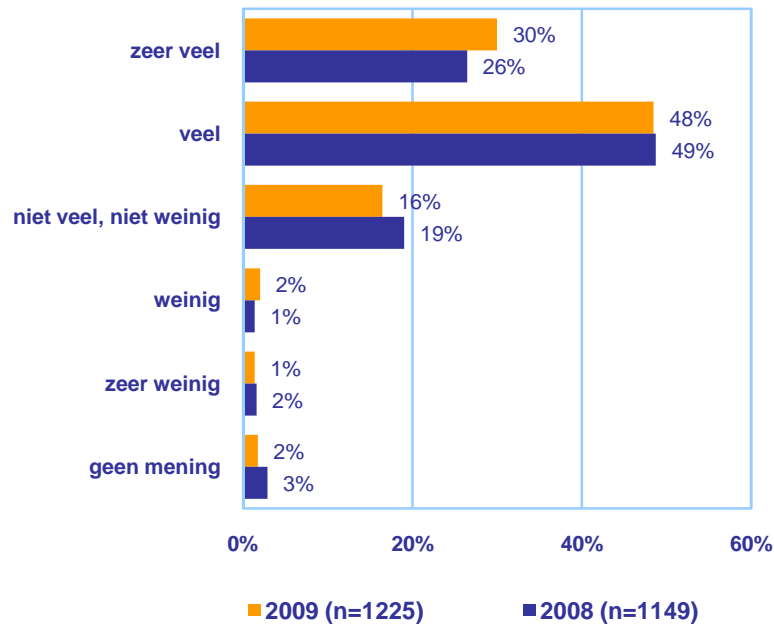
Stemmers op ChristenUnie, CDA en VVD beschouwen veteranen vaker als 'helden' dan andere stemmers. SP- en GroenLinks stemmers vinden veteranen vaker 'slachtoffer.' Stemmers op Partij voor de Dieren en D66 zien veteranen vaker als dader dan andere stemmers (niet in grafiek).

Nederlanders die de krijgsmacht nodig vinden of er vertrouwen in hebben zien veteranen vaker als helden dan Nederlanders die de krijgsmacht overbodig vinden of er geen vertrouwen in hebben. Deze laatste groep vindt veteranen juist vaker slachtoffer of dader (niet in grafiek).

Ook in 2009 blijkt dat (oud-)militairen een meer negatieve houding hebben tegenover veteranen dan niet-militairen. Van de (oud-)militairen ziet 7% een veteraan als dader, onder de niet militairen is dit 4%. Ook zien (oud-)militairen vaker een slachtoffer in een veteraan (11%) vergeleken met niet-militairen (5%) (niet in grafiek).

Respect voor Nederlandse veteranen

2 Beoordeling krijgsmacht in Nederland 2.4 Respect voor Nederlandse veteranen (vr. 10b)

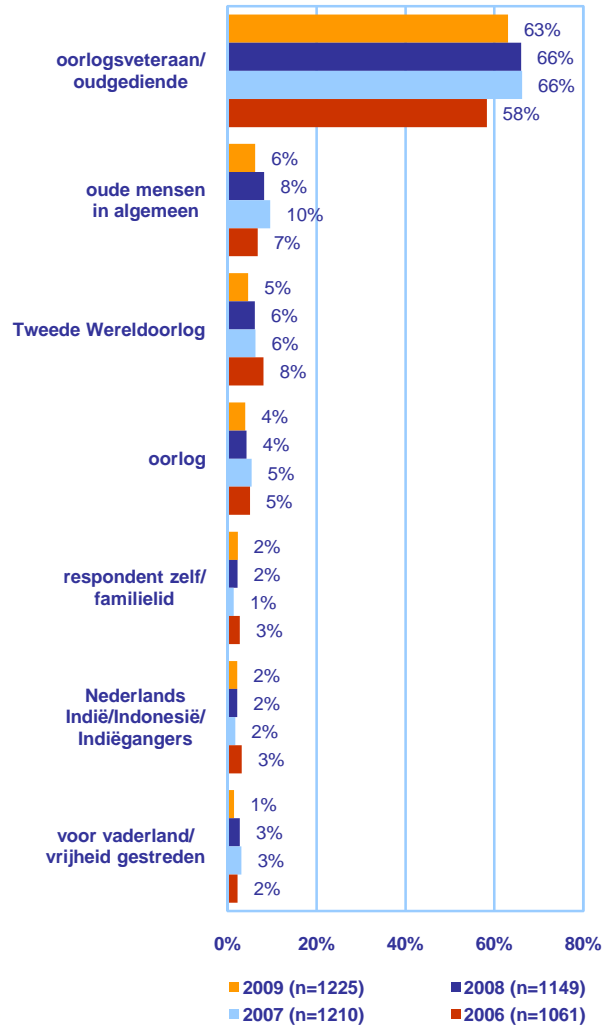

Meer dan driekwart van de Nederlandse bevolking heeft respect voor Nederlandse veteranen. Het aandeel dat **zeer veel** respect heeft is zelfs met 4% toegenomen ten opzichte van 2008.

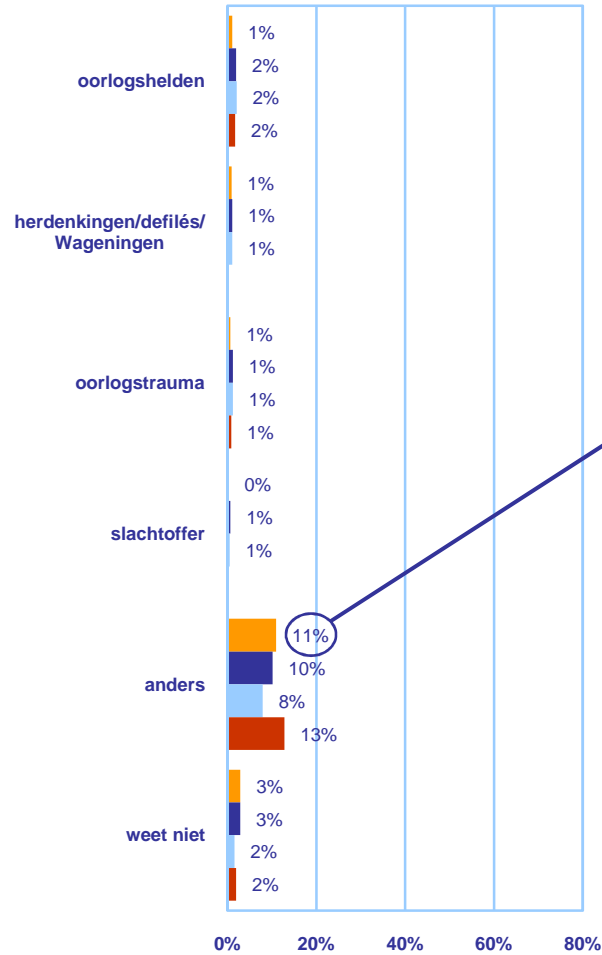
Oudere Nederlanders (50 jaar en ouder) hebben vaker respect voor veteranen dan jongere Nederlanders (18 t/m 49 jaar) (niet in grafiek).

Stemmers op CDA en ChristenUnie hebben vaker respect voor veteranen dan de gemiddelde stemmer (niet in grafiek).

Associatie met 'veteraan' (1)

Associatie met 'veteraan' (2)

2 Beoordeling krijgsmacht in Nederland

2.5 Associaties met 'veteraan' (vr.4)

Het merendeel van de Nederlanders (63%) denkt bij het woord 'veteraan' aan iemand die in de oorlog heeft gevochten (oorlogsveteraan) of in het leger zat (oudgediende).

Steeds minder Nederlanders associëren 'veteraan' met de Tweede Wereldoorlog (vanaf 2006 is een daling te zien). Er is vanaf 2007 ook sprake van een verminderde associatie van 'veteraan' met oude mensen.

Daarnaast denken Nederlanders bij 'veteranen' ook wel aan mensen die dapper zijn en respect verdienen. Meer associaties zijn terug te vinden in het tabellenboek in de bijlage.

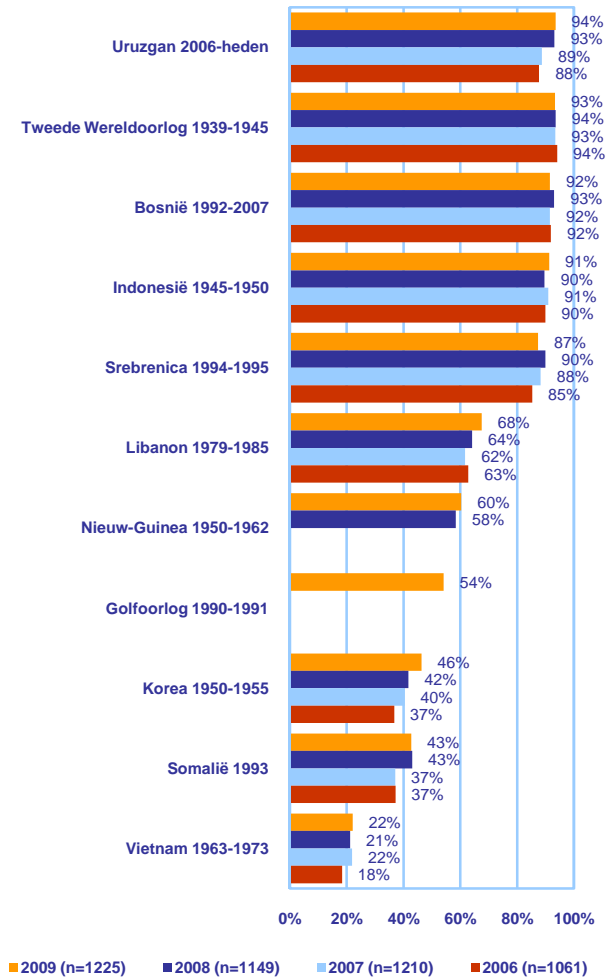
3 Inzet Nederlandse militairen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op de bekendheid met de inzet van de Nederlandse krijgsmacht in conflictsituaties en vredesmissies. Ook wordt inzicht geboden in de mate waarin Nederlanders de inzet van Nederlandse militairen bij bepaalde missies terecht vinden, daarna wordt ingegaan hoe eervol Nederlanders deze missies vond. Tot slot wordt beschreven in hoeverre Nederlandse militairen in deze conflictsituaties worden gewaardeerd.

3	Inzet Nederlandse militairen	13
3.1	Inleiding	13
3.2	Bekendheid inzet Nederlandse militairen	14
3.3	Terechtheid inzet Nederlandse militairen	15
3.4	Oordeel Nederlandse rol	16
3.5	Waardering rol Nederlandse militairen	17

Bekendheid inzet Nederlandse militairen

3 Inzet Nederlandse militairen 3.2 Bekendheid inzet Nederlandse militairen (vr. 7)

De bekendheid met de inzet van Nederlandse militairen in Uruzgan is met 94% nog steeds groot. Ook zijn Nederlanders goed bekend met de inzet van militairen in de Tweede Wereldoorlog, Bosnië, Indonesië en Srebrenica.

Vergeleken met 2008 is de bekendheid met de missie in Srebrenica licht gedaald (van 90% in 2008 vs. 87% in 2009). Daarentegen is de bekendheid met de inzet van militairen in Libanon toegenomen (64% in 2008 vs. 68% in 2009).

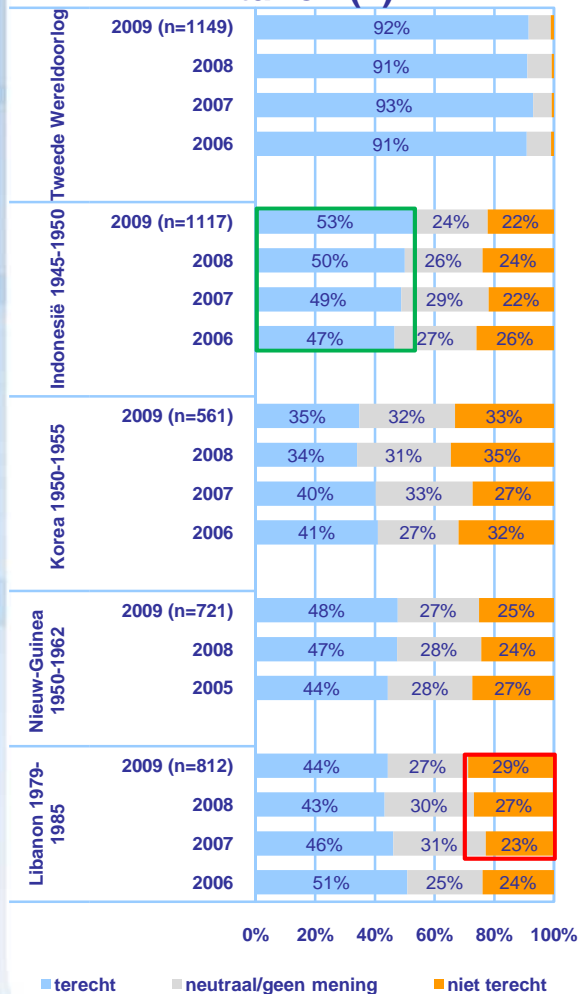
Nederlanders zijn minder vaak bekend met de missies in Nieuw Guinea (60%), Golfoorlog (54%) en Korea (46%). Vanaf 2006 is echter wel sprake van een toenemend aandeel Nederlanders dat bekend is met de missie in Korea.

Somalië en Vietnam zijn als missies voorgelegd, maar daar zijn geen Nederlandse militairen ingezet. Nog steeds denken ruim vier op de tien Nederlanders onterecht dat Nederlandse militairen zijn ingezet in Somalië. Dit geldt ook voor 22% dat denkt dat er een Nederlandse missie in Vietnam heeft plaatsgevonden.

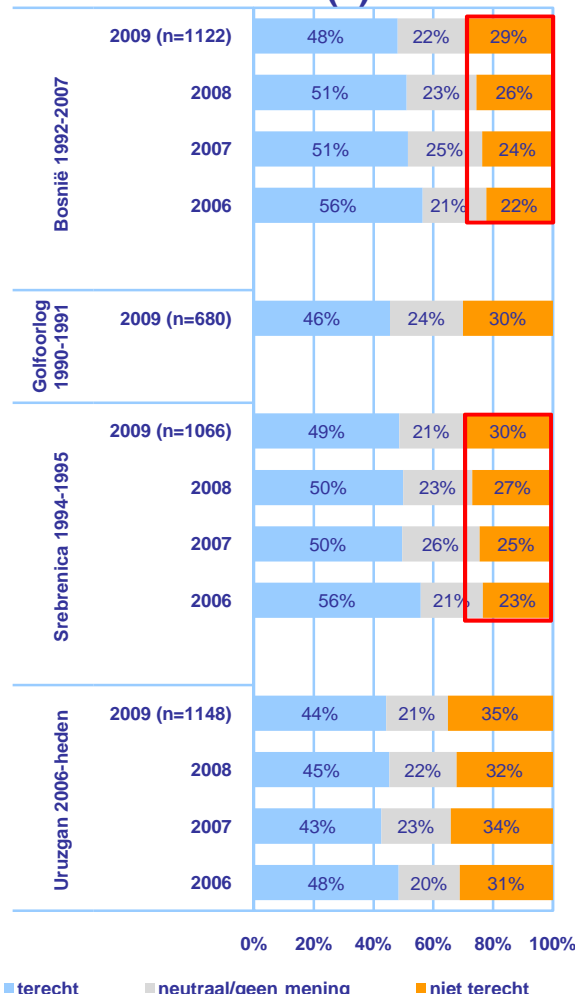
Jongere Nederlanders (18-34 jaar) jaar zijn minder goed op de hoogte van de inzet van de Nederlandse krijgsmacht in de verschillende missies dan Nederlanders van 35 jaar en ouder (niet in grafiek).

Niet-militairen zijn minder vaak bekend met de Nederlandse missies dan (oud-) militairen. Dit was ook het geval in voorgaande jaren (niet in grafiek).

Terechtheid inzet Nederlandse militairen (1)

Terechtheid inzet Nederlandse militairen (2)

3 Inzet Nederlandse militairen 3.3 Terechtheid inzet Nederlandse militairen (vr. 8)

Nederlanders die bekend zijn met de inzet van Nederlandse militairen in bepaalde missies hebben aangegeven in hoeverre ze deze uitzendingen terecht vonden.

Net als in voorgaande jaren vindt men vooral de inzet van Nederlandse militairen in de Tweede Wereldoorlog terecht (92%).

De inzet van Nederlandse militairen in Uruzgan wordt het vaakst als onterecht beschouwd (35%).

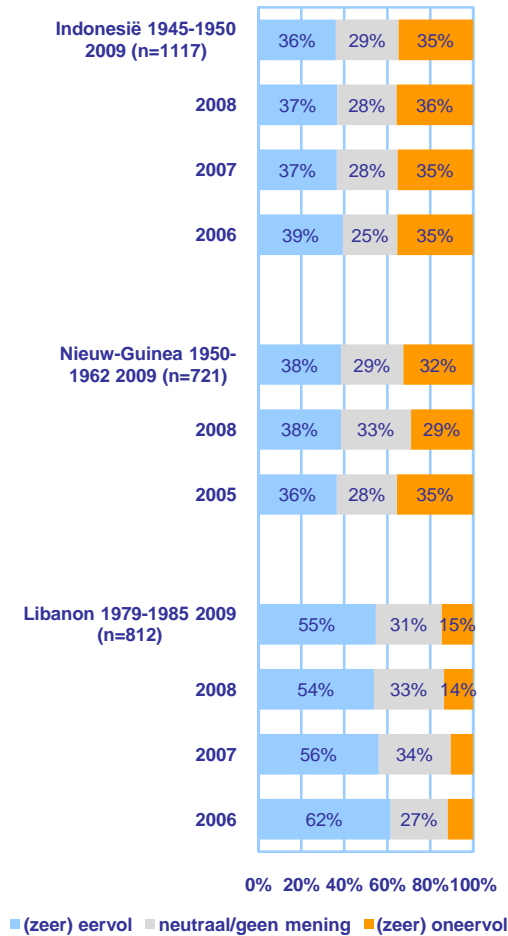
Een relatief groot aandeel (32%) heeft geen uitgesproken mening over de inzet van militairen in Korea vergeleken met andere missies.

Het aandeel dat de inzet in Indonesië **terecht** vindt, neemt licht toe vanaf 2006. Er is echter sprake van een toenemende trend in het aandeel Nederlanders dat de inzet in Libanon, Bosnië en Srebrenica **onterecht** vindt.

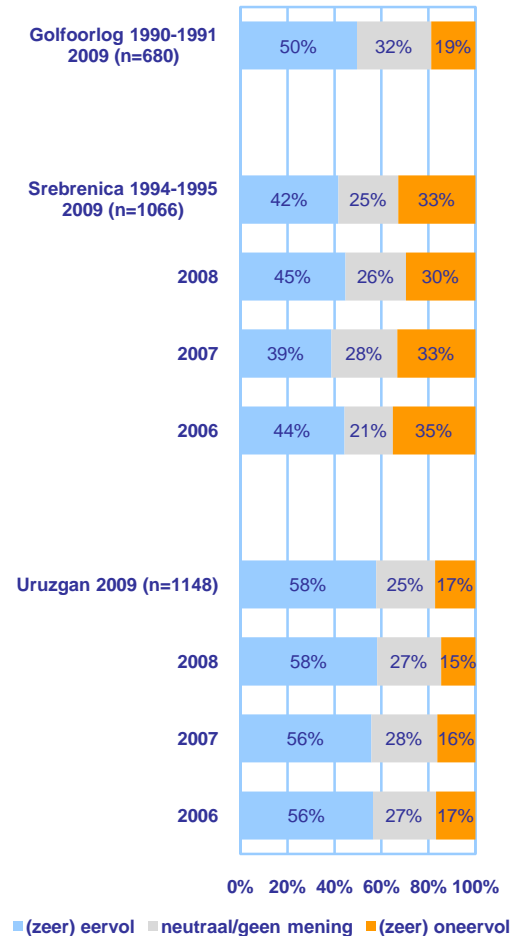
65-plussers vinden de inzet van Nederlandse militairen in conflicten voor 1970 vaker terecht dan conflicten daarna. Jongere Nederlanders (tot en met 34 jaar) hebben vaker geen uitgesproken mening over de terechtheid van deze missies; ze lijken minder betrokken (niet in grafiek).

Net als in voorgaande jaren vinden (oud) militairen in tegenstelling tot niet-militairen de inzet van Nederlanders in verschillende missies vaker terecht (niet in grafiek).

Beoordeling rol Nederland (1)

Beoordeling rol Nederland (2)

3 Inzet Nederlandse militairen 3.4 Oordeel Nederlandse rol (vr. 9)

De mate waarin Nederlanders de inzet van Nederlandse militairen in de verschillende missies als eervol beschouwen is nagenoeg gelijk gebleven.

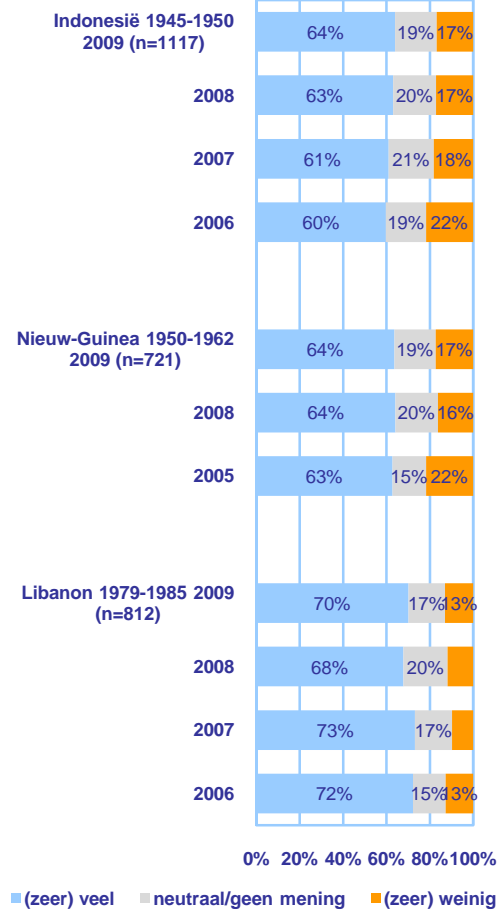
 De inzet van de Nederlandse krijgsmacht in Uruzgan wordt het vaakst als (zeer) eervol gezien (58%).

 De missies in Indonesië (35%), Srebrenica (33%) en Nieuw Guinea (32%) ziet men het vaakst als (zeer) oneervol.

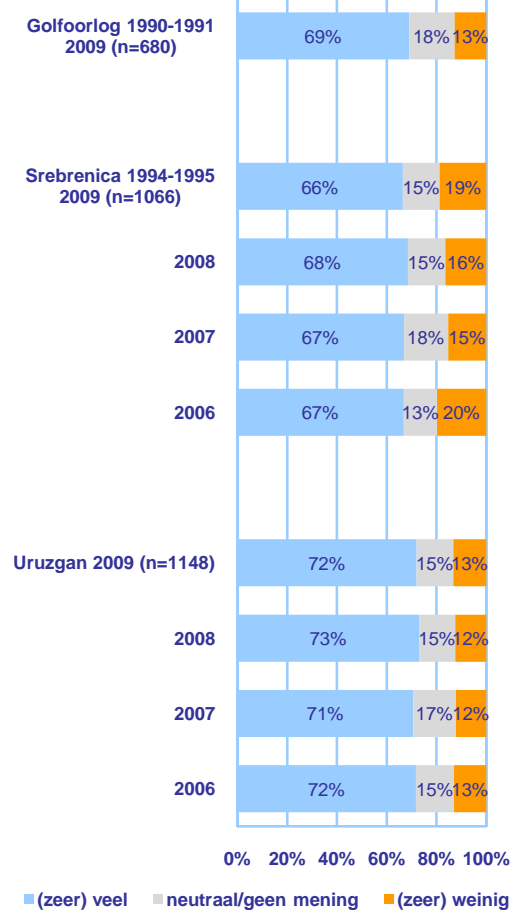
Nog steeds vinden (oud)militairen de Nederlandse rol in buitenlandse missies vaker eervol dan niet-militairen (niet in grafiek).

Nederlanders die de krijgsmacht nodig/noodzakelijk achten, vinden de missies vaker eervol dan Nederlanders die de krijgsmacht overbodig vinden. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar (niet in grafiek).

Mate van waardering voor ingezette militairen (1)

Mate van waardering voor ingezette militairen (2)

3 Inzet Nederlandse militairen 3.5 Waardering ingezette militairen (vr. 10)

De waardering voor de inzet van Nederlandse militairen is voor alle voorgelegde missies gelijk gebleven. Wel is er vanaf 2006 sprake van een lichte toename in het aandeel Nederlanders dat de inzet van militairen in Indonesië waardeert. In 2009 wordt de missie in Indonesië door 64% gewaardeerd.

Net als in 2008 heeft de Nederlandse bevolking het meest waardering voor de inzet van Nederlandse militairen in Uruzgan (72%). Daarnaast is de waardering voor de inzet in Libanon (70%) en de Golfoorlog (69%) ook relatief hoog.

Nederlanders van 18 t/m 49 jaar hebben een minder uitgesproken mening over de inzet van Nederlandse militairen in het buitenland dan 50-plussers; de 18 t/m 49 jarigen hebben vaker geen mening of zijn neutraal (niet in grafiek).

b

Vergeleken met andere missies wordt Uruzgan het vaakst als onterecht gezien (zoals beschreven in paragraaf 3.3). Toch zien Nederlanders deze missie het vaakst als eervol (paragraaf 3.4) en waarderen ze de inzet van Nederlandse militairen in dit gebied het meest.

4

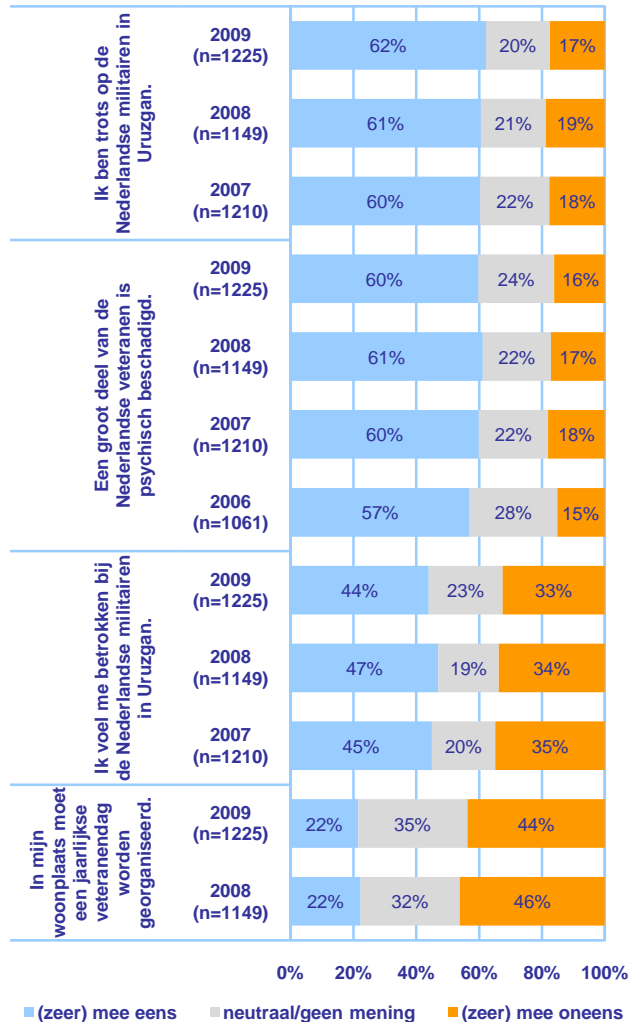
Veteranen en de maatschappij

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op een aantal stellingen die betrekking hebben het beeld dat veteranen oproepen in de maatschappij. Ook wordt gekeken in hoeverre Nederlanders bekend zijn met de landelijke Veteranendag. Ten slotte wordt de waardering van Nederlanders voor het militaire beroep vergeleken met verschillende andere beroepsgroepen.

4	Veteranen en de maatschappij	
4.1	Inleiding	18
4.2	Stellingen m.b.t. veteranen (1)	19
4.3	Stellingen m.b.t. veteranen (2)	20
4.4	Bekendheid veteranendag	21
4.5	Waardering beroepsgroepen	22

Stellingen m.b.t. veteranen (1)

4 Veteranen en de maatschappij 4.2 Stellingen m.b.t. veteranen (1) (vr.13)

Het merendeel van de Nederlandse bevolking (62%) is **trots** op de Nederlandse militairen in Uruzgan, dit aandeel is de laatste jaren stabiel.

In 2009 voelen minder Nederlanders zich **betrokken** bij de militairen in Uruzgan (44% in 2009 vs. 47% in 2008).

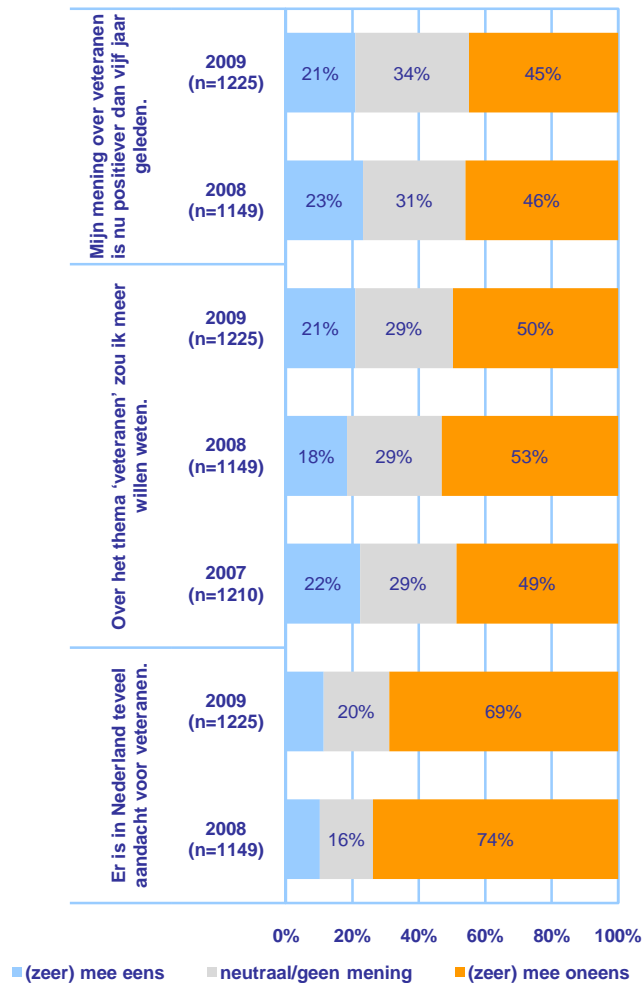
Vooral stemmers op ChristenUnie en CDA zijn trots op de Nederlandse militairen in Uruzgan. Ook voelen deze stemmers zich vaker betrokken bij de Nederlandse militairen daar (niet in grafiek).

50-plussers blijken vaker trots te zijn en betrokkenheid te tonen bij de militairen in Uruzgan vergeleken met het jongere deel van de Nederlandse bevolking (niet in grafiek).

Zes op de tien Nederlanders is van mening dat een groot deel van de Nederlandse veteranen **psychisch is beschadigd**.

Een vijfde van de Nederlanders heeft interesse voor een **veteranendag in de woonplaats**. Daar staat tegenover dat twee keer zoveel mensen aangeven geen behoefte te hebben aan een dergelijke evenement. De politieke achterban van de ChristenUnie ziet een dergelijk evenement in de woonplaats vaker zitten (35%).

Stellingen m.b.t. veteranen (2)

4 Veteranen en de maatschappij 4.3 Stellingen m.b.t. veteranen (2) (vr. 13)

Een op de vijf Nederlanders heeft de mening over veteranen **positief bijgesteld** ten opzichte van vijf jaar geleden. Echter de rest van de Nederlanders heeft dit niet gedaan. Van hen is onbekend of zij dezelfde mening houden of de mening juist in negatieve zin is bijgesteld.

Vooraf 50-plussers hebben hun mening relatief vaak positief bijgesteld (niet in grafiek).

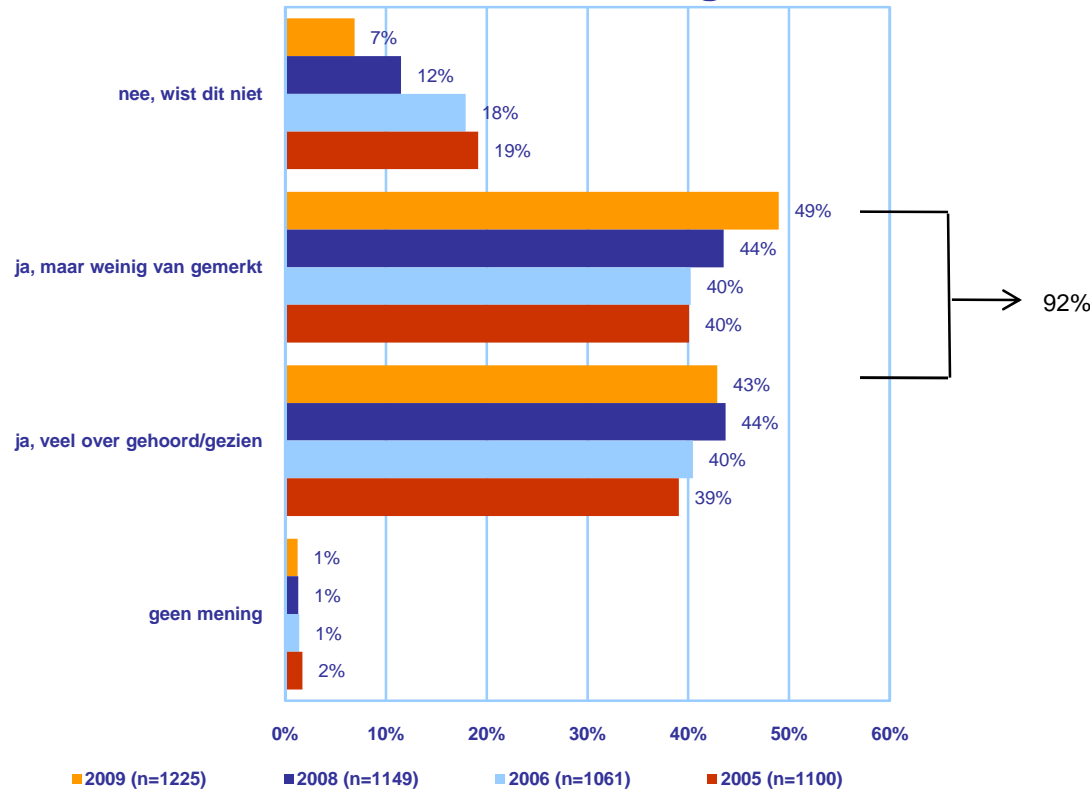
Het aandeel Nederlanders dat **meer wil weten over het onderwerp** veteranen lijkt te zijn gestegen van 18% naar 21% in 2009.

Vooraf ouderen (65+) zijn relatief vaak geïnteresseerd in het onderwerp (29%) (niet in grafiek).

Zeven op de tien Nederlanders vindt niet dat er in Nederland te veel aandacht is voor veteranen. Het aandeel dat **niet** vindt dat er te veel aandacht is daalt ten opzichte van 2008 (74%).

Bekendheid Veteranendag

4 Veteranen en Veteranendag 4.4 Bekendheid Veteranendag (vr. 11 en vr. 12)

De bekendheid met Veteranendag is wederom gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Van de Nederlanders is 92% in meer of mindere mate bekend met deze dag tegenover 88% in 2008. De groep die veel heeft gehoord of gezien over Veteranendag is met 43% stabiel gebleven.

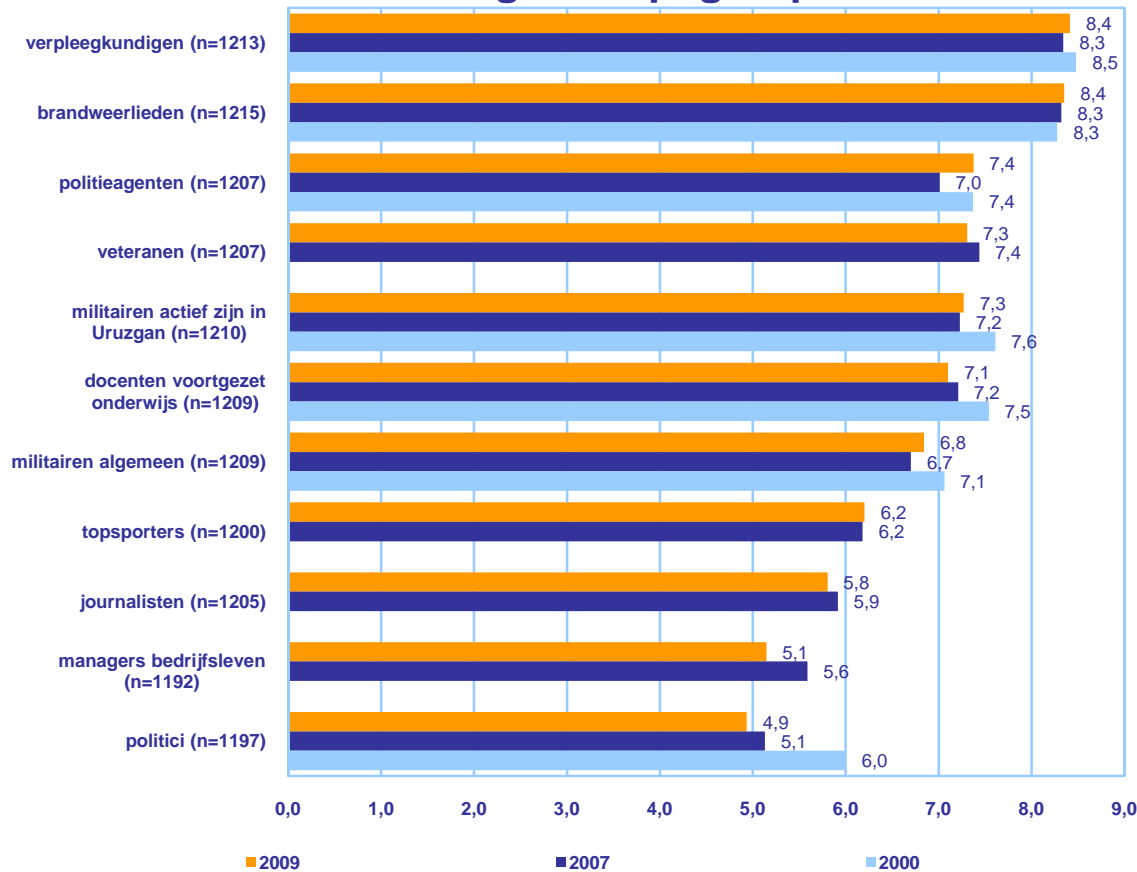
Nederlanders van 18 t/m 49 jaar zijn vaker onbekend met Veteranendag dan 50-plussers (niet in grafiek).

Nederlanders die niet zouden gaan stemmen zijn vaker niet bekend met Veteranendag dan anderen (niet in grafiek).

Evenals vorig jaar blijkt dat Nederlanders die veel vertrouwen hebben in de krijgsmacht en de krijgsmacht nodig vinden, vaker veel gehoord/gezien hebben over Veteranendag (niet in grafiek).

Waardering beroepsgroepen

4 Veteranen en Veteranendag 4.5 Waardering beroepsgroepen (vr. 14n)

b In 2000, 2007 en 2009 is gevraagd naar de waardering van verschillende beroepsgroepen, om zodoende een referentiekader voor de waardering van militairen te schapen. Aangezien het onderzoek in 2000 telefonisch werd uitgevoerd is de vergelijking met de resultaten uit 2000 moeilijk te maken. Vandaar dat in de tekst over de vergelijking met 2000 geen uitspraken worden gedaan.

De meest gewaardeerde beroepsgroepen zijn de verpleegkundigen en brandweerlieden. Nederlanders uiten hun waardering voor deze beroepen met een 8,4.

De waardering voor politieagenten is gestegen van een 7,0 naar een 7,4 in 2009.

De waardering voor veteranen en militairen die actief zijn in Uruzgan is met een 7,3 relatief goed te noemen. Militairen in het algemeen worden met een 6,8 beduidend lager gewaardeerd.

In vergelijking met 2007 is de waardering voor militairen in het algemeen, militairen in Uruzgan en veteranen stabiel gebleven.

Managers in het bedrijfsleven en politici blijven ver achter bij de andere beroepsgroepen, zij worden gemiddeld met een onvoldoende beoordeeld.

65-plussers hebben vaker waardering voor veteranen dan 18 t/m 49 jarigen (niet in grafiek).

5

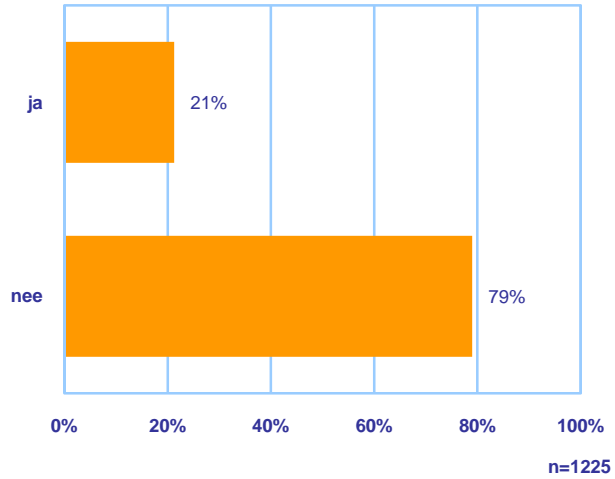
Achtergrond- kenmerken

5.1 Inleiding

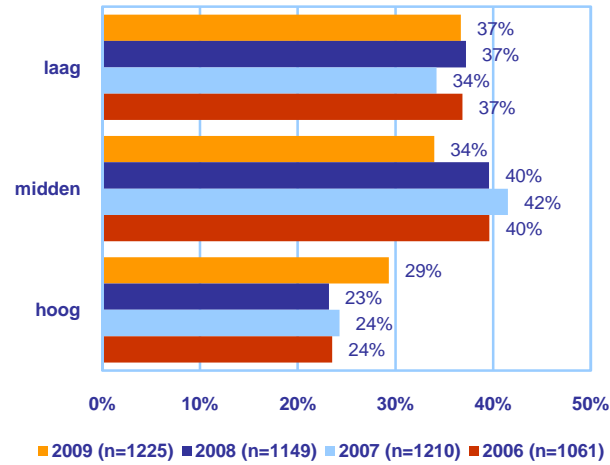
In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de achtergrondkenmerken van de respondenten van het onderzoek.

5	Achtergrondkenmerken	23
5.1	Inleiding	23
5.2	Achtergrondkenmerken	24

Militair geweest

Hoogst voltooide opleiding

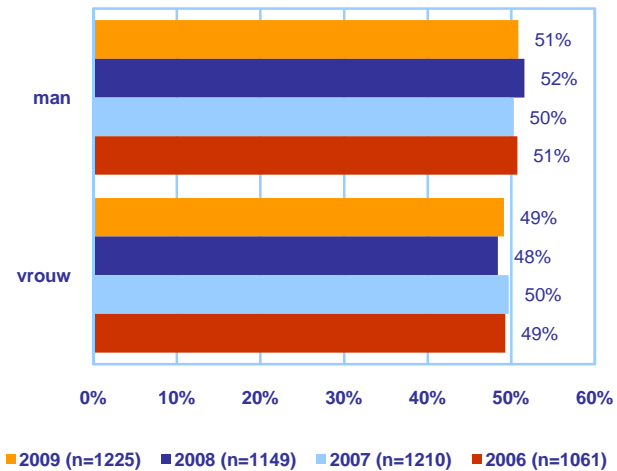

5 Achtergrondkenmerken

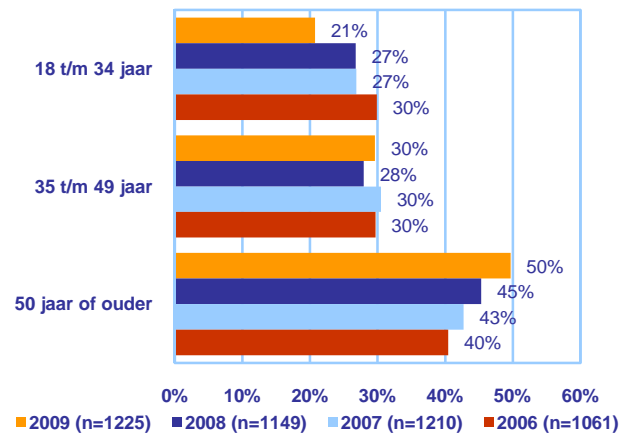
5.2 Achtergrondkenmerken (vr. 15, 16)

In de grafieken op deze pagina zijn enige achtergrondkenmerken te zien.

Geslacht

Leeftijd

Verantwoording

Inleiding

Blauw Research voert sinds 2000 de Veteranenmonitor (een jaarlijks opinieonderzoek) uit in opdracht van de Stichting Veteraneninstituut (SVI). Deze monitor geeft inzicht in de waardering onder de Nederlandse bevolking voor Nederlandse veteranen en de bekendheid met de inzet van de krijgsmacht in verschillende situaties.

Doelgroep, steekproef en respons

De doelgroep van dit onderzoek bestaat uit Nederlanders van achttien jaar of ouder. De steekproef is getrokken uit het eigen online panel van Blauw Research. Dit panel bestaat uit ongeveer 30.000 Nederlanders, die hebben aangegeven regelmatig aan online onderzoek te willen participeren. De steekproef is gestratificeerd getrokken (met de Gouden Standaard als referentiebestand) zodat de steekproef representatief is voor de Nederlandse bevolking op het gebied van geslacht, leeftijd en opleiding. Er zijn in totaal 4.900 mensen voor het onderzoek benaderd. Het responspercentage bedroeg 27%. De netto steekproef bestaat uit 1.225 respondenten. De steekproef is middels poststratificatie gewogen zodat de aandelen geslacht, leeftijd, opleiding en politieke voorkeur de werkelijke aandelen in Nederland representeren.

6 Verantwoording

Vragenlijst

De vragenlijst is in overeenstemming met Stichting Veteraneninstituut tot stand gekomen. Uitgangspunt was een vragenlijst die zoveel mogelijk is aan die van 2008., zodat de vergelijkbaarheid gehanteerd blijft. Waar nodig, werd de vragenlijst geoptimaliseerd. In de vragenlijst zijn onder meer de volgende aspecten aan bod gekomen: de beoordeling van de Nederlandse krijgsmacht, het beeld van Nederlandse militairen en de mate van waardering voor veteranen, de bekendheid met de inzet van Nederlandse militairen in bepaalde conflictsituaties en de bekendheid met Veteranendag. Daarnaast is een aantal stellingen met betrekking tot veteranenthema's voorgelegd en wordt er gevraagd naar de bekendheid met Veteranendag. Voor een volledige weergave van de vragenlijst wordt verwezen naar de bijlage.

Bij de opzet en het ontwerp van de vragenlijst is veel aandacht geschonken aan de wijze van vraagstelling en het opstellen van antwoordcategorieën. Waar mogelijk zijn antwoordcategorieën gerandomiseerd om eventuele volgorde-effecten te voorkomen. De vragenlijst is vooraf getest waardoor interpretatiefouten bij respondenten zijn geminimaliseerd.

Veldwerk

Het kwantitatieve onderzoek is wederom online uitgevoerd binnen het onderzoekspanel BlauwNL. Blauw NL onderschrijft de ESOMAR/ ICC richtlijnen voor het uitvoeren van veldwerk. Het veldwerk liep van maandag 7 september tot maandag 20 september 2009. Na één week is een reminder verstuurd naar de respondenten die de vragenlijst nog niet (volledig) hadden ingevuld. Op het moment dat ongeveer 10% van de beoogde respons was behaald, zijn de tussentijdse resultaten gecontroleerd en accuraat bevonden.

Dataverwerking , analyse en rapportage

Na afloop van het veldwerk is het opgebouwde databestand gecontroleerd op volledigheid en consistentie, en vervolgens geschikt gemaakt voor statistische analyse. Doordat de opzet van het onderzoek sinds 2002 gelijk is gebleven kunnen ontwikkelingen in de tijd zichtbaar gemaakt worden. In de rapportage vinden vergelijkingen, indien mogelijk, plaats vanaf 2006.

Waar in dit rapport gesproken wordt over een verschil, dan is er sprake van een statistisch significant verschil met een significantieniveau van maximaal 5%. Dit betekent dat met minimaal 95% betrouwbaarheid gesteld kan worden dat het waargenomen verschil in de steekproef ook voor de gehele onderzoekspopulatie geldt. Als er sprake lijkt van een verschuiving, maar geen significante, dan spreken we van een indicatief verschil; er wordt dan gesproken over dat er een verschil 'lijkt.'

De rapportage bestaat uit een management-samenvatting ('Kort & Krachtig'), een grafische weergave van de belangrijkste uitkomsten met toelichtingen en een onderzoeksverantwoording.

In de bijlagen staan zowel het tabellenboek (waarin resultaten zijn uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en politieke voorkeur) als de uitlijsting van antwoorden op de open vragen weergegeven. Ook is de vragenlijst in de bijlagen opgenomen.

6 Verantwoording